

NORDANSTIGS
KOMMUN

Riktlinje

Arbetsintegrerande socialt företagande (ASF)

Dokumentnamn Riktlinje arbetsintegrerande socialt företagande (ASF)		Reviderad, datum - - - - - - - - - - - - - -
Dokumentansvarig Bente Sandström, enhetschef	Fastställd av Kommunstyrelsen 190910 § 212 <hr/>	
Diarienummer 2019-000327	Original datum	Giltig till och med

Bakgrund

För att fortsätta bygga ett hållbart och starkt samhälle och möta utmaningar som till exempel integration, utanförskap och kompetensförsörjning behöver lokalsamhällets fulla engagemang och innovationskraft bidra till utveckling. I den nationella strategin lyfts sociala företag som exempel på innovationskraft och dess viktiga betydelse för ett modernt, hållbart och inkluderande samhälle.

Arbetsintegrerande sociala företag, förkortas vidare ASF, utvidgar arbetsmarknaden genom att främja arbete och sysselsättning för människor som av olika anledningar står långt ifrån den. Genom ASF tas hela arbetskraftens potential till vara och bidrar till en effektiv kompetensförsörjning. Nordanstigs kommun vill möjliggöra för alla människor att bidra till sin egen och samhällets utveckling utifrån sin egen förmåga. Att stödja förekomsten av ASF ligger även väl i linje med Nordanstigs kommuns mål och den regionala utvecklingsstrategin.

Syftet med riktlinjen är att tydliggöra kommunens viljeinriktning när det gäller ASF. Därmed skapas förutsättningar för kommunens olika verksamheter och bolag att se möjligheter och inta en aktiv roll i förhållande till ASF.

Vad är Arbetsintegrerande socialt företag?

I ASF är den affärsmässiga verksamheten ett medel för att uppnå samhällsnyttiga mål, exempelvis minska utanförskap, förbättra klimat och miljö eller bidra till en tryggare livsmiljö. ASF producerar och säljer varor och tjänster liksom andra företag. Därutöver syftar ASF även till att skapa arbetstillfällen för människor som av olika anledningar står långt ifrån den reguljära arbetsmarknaden.

Nordanstigs kommuns riktlinje använder sig av Regeringens och Tillväxtverkets definition av ASF. Det finns ingen särskild företagsform för arbetsintegrerande sociala företag. Det är företag som driver näringsverksamhet (producerar och säljer varor och/eller tjänster)

- med övergripande ändamål att integrera människor som har stora svårigheter att få och/eller behålla ett arbete, i arbetsliv och samhälle. - Det innebär att företagen försöker skapa nya arbetstillfällen men också att man erbjuder arbetsträning, rehabilitering med mera för att de som deltar i verksamheten ska kunna få arbete hos andra arbetsgivare.
- som skapar delaktighet för medarbetarna genom ägande, avtal eller på annat väl dokumenterat sätt. - Det kan innebära att företaget drivs som ett arbetskooperativ men kan också innebära att företagets verksamhet organiseras så att alla kan ta del i beslut om företaget och om sin egen utveckling.
- som i huvudsak återinvesterar sina vinster i den egna eller liknade verksamheter. - Det innebär vanligen att vinster (överskott) används till att anställa fler, utveckla verksamheten, erbjuda kompetensutveckling eller för att utveckla nya sociala företag.
- som är organisatoriskt fristående från offentlig verksamhet. - Det innebär att företaget inte har ägare som är kommuner eller andra offentligt ägda organisationer.

Kommunens riktlinjer

Förhållningssätt

Kommunen har i de flesta fall det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Kommunens ansvar regleras i Socialtjänstlagen och enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Grundsynen i dessa lagar stämmer väl överens med det som präglar de arbetsintegrerade sociala företagen. Det handlar om att frigöra och utveckla enskilda och grupperns egna resurser och främja människors aktiva deltagande i samhället. Nordanstigs kommun har ett positivt förhållningssätt till ASF. Det är inte bara den enskilda människan som har mycket att vinna på att skapa sig ett arbete.

Ur kommunernas synvinkel är det en stor vinst om människor erbjuds en plattform för arbete i stället för att individen under en kortare, eller längre tid behöver ekonomiskt bistånd. Det kan innebära minskade kostnader och ökade skatteintäkter. I ASF kan individen rustas och i förlängningen även bli mer gångbar på den reguljära arbetsmarknaden, vilket i sin tur underlättar kompetensförsörjningen.

Nordanstigs kommun ska främja och stödja uppkomsten av arbetsintegrerade sociala företag på olika sätt. Det konkreta initiativet till ett ASF bör dock tas av dem som själva berörs då det handlar om fristående verksamheter i form av egna juridiska personer.

Lokal stödstruktur i samverkan

Många ASF är i behov av en ökad kompetens om företagande och dess villkor, affärsmannaskap och entreprenörskap. Initiativtagare till ASF kommer sannolikt att nå större framgång vid uppstart och drift av företaget om det finns ett lokalt konsultativt stöd. Nordanstigs kommun ska därför aktivt verka för en långsiktig lokal stödstruktur i samverkan (en resurs), exempelvis via Coompanion och/eller Finsam Gävleborg förutom genom den egna verksamheten vid Arbetsmarknadsenheten.

Ekonomiskt förhållningssätt till ASF

Det finns ekonomiska modeller där socioekonomiska beräkningar visar på stora samhällsvinster vid investeringar i stöd och främjande av ASF. Långtidsarbetslöshet och utanförskap medför kostnader för olika aktörer i samhället och därtill uteblivna intäkter. Om en person som står långt ifrån arbetsmarknaden, tack vare ASF, hittar en väg in i arbetslivet uppstår stora besparingar i välfärds kostnader.

Utöver medfinansiering till en lokal stödstruktur i samverkan stödjer kommunen ASF genom upphandling med social hänsyn, reserverade kontrakt och för målgruppen. Det kan gälla upphandling av såväl varor och tjänster som platser för arbetsträning och arbetsförmågebedömning.

Kommunens Arbetsmarknads- och flyktingenhet

Kommunens Arbetsmarknads- och flyktingenhet samt till viss del omsorgen om funktionshindrade ska inta en särställning gällande utvecklingen av ASF i lokalsamhället. I verksamheten möter kommunen många deltagare som står långt ifrån den reguljära arbetsmarknaden. Här finns sannolikt deltagare som kan bära på en drivkraft och vilja att starta ett företag som ett steg i utvecklingen och en väg till egen försörjning. Med målgruppsanpassad och adekvat information om ASF till deltagarna ökar chansen att någon av deltagarna vill ta steget till företagande och entreprenörskap. Arbetsmarknads- och flyktingenhet samt till viss del omsorgen om funktionshindrade ska ha ett aktivt förhållningsätt till uppkomsten av ASF, som ett komplement och alternativ i deltagarnas utvecklingsplaner mot egen försörjning.

Upphandling med social hänsyn

Den nationella upphandlingsstrategin omfattar målsättningar för social hänsyn i offentlig upphandling, ett bidrag till ett mer socialt hållbart samhälle. Förutom miljöhänsyn och arbetsrättsliga hänsyn bör även social hänsyn beaktas om upphandlingens art motiverar det. Krav på social hänsyn bör ställas när det är möjligt och lämpligt. Det kan handla om att främja möjlighet till anställning för särskilt utsatta grupper, säkerställa goda arbetsvillkor, lika möjligheter för kvinnor och män samt att varor och tjänster är tillgängliga för alla oavsett ålder eller funktionsvariation.

Nordanstigs kommuns upphandlingar kan och ska utgöra ett viktigt verktyg i främjandet av ASF. Genom att använda olika former av social hänsyn tar Nordanstigs kommun ansvar för att använda skattemedel på ett ansvarsfullt sätt. Ett ökat socialt ansvarstagande vid upphandling gynnar inte bara samhället i stort utan har också betydelse för enskilda individer och berörda arbetstagare.

Enligt den nya Lagen om offentlig upphandling (LOU) från 2017 kan kommunen reservera deltagandet i en upphandling för vissa typer av verksamheter, till exempel för leverantörer vars främsta syfte är social eller yrkesmässig integration av personer som står utanför den ordinarie arbetsmarknaden, det vill säga ett arbetsintegrerande socialt företag.

Alla kommunala verksamheter och bolag ska aktivt arbeta för att utveckla upphandlingar till att omfatta social hänsyn. Detta innebär att varje upphandling ska föregås med en analys om möjligheter och konkreta metoder för social hänsyn.

Ansvar

För att arbetet med att främja ASF ska bli framgångsrikt krävs en helhetssyn där hela kommunkoncernen är delaktig, strävar åt samma håll samt kommunicerar och samverkar väl. Respektive verksamhet och bolag ansvarar för det egna arbetet med att efterfölja riktlinjen.

Arbetsmarknads- och flyktingenheten har ett särskilt ansvar att stödja eventuell tillkomst av ASF (se rub. Kommunens Arbetsmarknads- och flyktingenhet ovan).

Uppföljning

Kommunstyrelsen har ett övergripande uppföljningsansvar för att intentionerna i denna riktlinje efterlevs.